

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnštvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnštvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnštvu: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petiti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju post. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Lule Burgas in njegov pomen. — Podrobnosti o zadnji bitki. — Beg na Čorlu. — Še dva dni. — Najnovejša poročila.

Prerokovanja in načrti, ki so se delali pred sedanjo vojno se niso izpolnili. To se pravi, izpolnili so se — toda ne tako, kakor smo pričakovali — oziroma izpolnili so se tako, kakor nismo pričakovali. Po stari taktiki se je dalo soditi, da bodo Bolgari zlezli čez mejo, obdali bodo Drinopolje in ga bodo oblegali nekaj mesecev. Enako se je mislilo o Skopju. Zgodilo pa se je čisto drugače. Ravno ti dve trdnjavi, o katerih se je mislilo, da bodo stale cele mesece — sta postali po drugih zmagah — brez pomena. Po zmagi pri Kumanovem so Turki zbežali iz Skoplja po kratki obrambi. Po bitki pri Lozengradu je postalo Drinopolje brez pomena in čaka s svojo posadko — kdaj se bo moralo brez boja udati. To je uspeh — nove taktike. Tako ravno največje turške trdnjave niso zadrževale zmagovalne vojske na njenem potu. Da se je vse to izvršilo — to je zasluga trdnega načrta — in bolgarske previdnosti, ker so znali svoje načrte tako dobro skrivati.

Lozengrad je prinesel bolgarski vojski venec slave — toda k temu se je pridružila ne manj slavna zmaga pri Lule Burgasu. Ta zmaga je tako velika, da je po splošnem mnenju odločila konec vojne. Kar sledi za njo — je samo še zadnji del zmagovalnega pohoda na Carigrad.

Zmaga bolgarske armade je bila v njenem premišljenem in preračunjenem načrtu. Eski Baba je odtrgala Drinopolje od glavne turške armade — od Drinopolja do Eski Babe je 40 kilometrov — od Eski Babe do Lule-Burgasa je nad 10 km. Zmago pri Lule-Burgasu je odločilo levo krilo, ki je prišlo od Vize. To je bila hrabra armada, ki je pripojila zmago pri Lozengradu.

Ko je prišel na bojišče sam Nazim paša je hotel popraviti, kar so prejšnji poveljniki zamudili in je skušal napraviti red v turški armadi. Hotel je Bolgare pognati nazaj in je postavil svojo fronto od Bunarhisarja proti Vizii in dalje do gozdov ob Črnem morju — levo krilo pa je držalo Lule-Burgas. Bolgari pa so vrgli desno turško krilo nazaj in so razbili srednjo armado tako, da so v dveh dneh zavzeli Lule - Burgas in so potisnili ostanke turške armade na Čorlu.

Poročila o tej bitki pripovedujejo čudovite stvari. Bolgari so zelo trezen narod, ki ne pošiljajo v svet laži. (To se je že pokazalo). Celo vesti o velikih zmagah oddajo uradno šele, ko imajo jasno cel položaj pred seboj. Ta mirnost je naravnost občudovanja vredna — govori pa tudi o njih samozavesti.

Težko si je predstavljati tridnevno bitko, kakor se je vršila pri Lule Burgasu. V terek po noči so začeli Bolgari napad in so celo noč zasedali pozicije. Pri tem so nemalo presenetili Turke, ki so mislili, da je bolgarska armada izmučena in da si ne bo upala naprej, dokler se drži Drinopolje. Zjutraj v sredo so Turki zapazili, da jih hočejo Bolgari obkoliti. Nazim paša je pri tem pokazal mnogo poguma. Hotel je navdušiti svoje obupane čete in je bil parkrat v nevarnosti, da ga Bolgari vjemo. Toda turška armada ne zna šturmati in čete so se začele

umikati, Bolgari pa so ponavljali napad za napadom. Opoldne si niso dali niti odmora, da bi se okrepčali. Na gričih so se druga za drugo pojavile bolgarske čete, ki so spustile divji ogenj v umikajoče se turške vrste.

Od severne strani so zasedli Bolgari višave proti Lule Burgasu — kamor so bežali Turki. Celo popoldne so grmeli topovi z višav. Zvečer je bila bitka že skoraj odločena. V Carigrad je šlo poročilo, da so Turki zmagali. — Po noči pa se je boj nadaljeval. Na obeh straneh so se ponavljali boji. Zgubljene turške čete so noč porabile, da so pobežale. Nazim paša je mislil zjutraj boj ponoviti s podvojenimi silami. Čakal je čet ob Čorlu. Toda Bolgari niso čakali. Ob polnoči so ponovili boj na celi črti in so imeli v par urah mesto popolnoma v svoji oblasti. Noč je bila grozna. Po poljih okoli Lule Burgasa so ležali kupi mrličev — iz daljave pa se je slišal ropot množic, ki so bežale v največjem diru proti Čorlu. Tu intam se je slišal še kak strel vmes, pa so se glasile trombe bolgarskih čet. Zjutraj so bolgarske čete počivale okoli Lule Burgasa in so se krepčale po tridnevnem boju. Vojski so vsled stalnega boja postali kakor iz železa — nepremagljiva sila jih žene vedno naprej.

Po kratkem počitku, pri katerem se je zmaga na miren način proslavila — so odšli nekateri oddelki za sovražnikom.

Turška armada je bežala na Čorlu, kjer je glavni tabor — toda ko so se raznesli prvi glasovi, da se Bolgari bližajo, se je polotil četrta strah, da so bile tope za vsa povelja. Včeraj so se raznesle vesti, da so Turki Čorlu zapustili in da so se umaknili. Druga poročila pravijo, da so Bolgari že pred Čatadžo in pred carigradskimi utrdbami. — Bolgari se drže gela: kaj železo, dokler je vroče — zato tako hite. Njih zmage so polne presenečenja, čudovita okretnost in sigurnost jih podpira v boju. Razna poročila pravijo, da bodo v nedeljo že v San Stefano, južno od Carigrada.

Bolgari obdajajo čete od severne in južne strani in bodo s tem preprečili, da se čete pred carigradskimi utrdbami ne bodo mogle dobro postaviti v bran. Danes ali jutri lahko doživimo novo presenečenje.

Vojna.

Velika bolgarska zmaga pri Lule Burgasu.

V trenutku, ko so turški generali brzojavljali v Carigrad o ugodni turški situaciji pri Lule Burgasu in predstojajoči zmagi, je bolgarska armada izvršila svojo največjo nalogo. Porazila je glavno turško armado v odločilni bitki in sleer na vsej črti. Dočim je vrhovni turški poveljnik general Nazim paša brzojavljajal sultanu in novemu velikemu vezirju, da so Turki potisnili Bolgare nazaj, so bolgarski generali s svojimi četami, ki so stale na 70 km dolgi fronti počasi napredovali in obkroževali turško armado.

Turki se kljub strašnem porazu pri Kirk-Kilisi niso čisto nič naučili in izučili. Padec Kirk-Kilise ni Turke niti toliko izučil, da bi se ne pripravili med seboj. In tako se je zgodilo, da je slavni bolgarski general Dimitrijevič počasi a vztrajno v času, ko so se v turškem generalnem štabu pripravili, kdo je zakrivil nesrečo pri Kirk-Kilisi, razvrstil svojo armado v dolgem potokrogu, iz katerega je imel nastati konečno strašen klin, ki je imel nalogo učiniti turško armado.

Svetovna zgodovina pozna le še imena Sedan in Mukden, ki se zamorejo postaviti zraven Lile Burgasa.

Nad 200.000 Turkov beži v največjem neredu proti Carigradu. Bolgarske čete so dospelo do Rodosta ob Normarskem morju, na severu so že zdavnaj pri Nidji ob Črnem morju in korakajo sedaj čez Istrandžo na jug, da zapro Turkom pot proti Čatadži. Obroč, ki se spleta okoli turške armade postaja vedno krajši in morda že v najkrajšem času dožive Turki pri Čorlu svoj Sedan.

Evropa stoji in gleda. Ves svet strmi in se čudi, kaj slovanske armade izvršujejo na Balkanu res prave čudeže. Odkar je umrl veliki Napoleon, se še ni zgodilo kaj takega. Okoli sto let je minulo, odkar je zatislil oči mogočni Korzilianec, ki je doživel popoln poraz v slovanski Rusiji. Takrat so pokazali naš severni brajce, kaj zamorejo, danes po sto letih so mladi Jugoslovani enkrat za vedno rešili Evropo strašnih skrbi, katere ji je napravil Balkan.

VELIKA BOLGARSKA ZMAGA.

Sofija, 1. novembra. Turki so koncentrirali svojo glavno silo okoli 200.000 mož na progi Bunar Hisar — Lile Burgas. Razvila se je splošna bitka, ki je trajala tri dni. Sledili so neprestani navali in naskoki iz bolgarske strani na utrjene turške pozicije. Bitka se je končala s popolno zmago bolgarskega junaškega orožja. Bolgarska armada neprestano preganja Turke, ki beže v največjem neredu in strahem proti Čorlu. Veliko število topov, zastav in vojnih trofejev je padlo v roke zmagovalcev. Bolgari so tudi silno mnogo Turkov vjeli. Turki so na begu zažgali Ajvali blizu Lile Burgasa in Maroš, zapadno od Drinopolja. Okoli Menlija so požgali sploh vse vasi.

Sofija, 1. novembra. Faktum je, da so Bolgari zasedli Lile Burgas in prodrli še 20 km vzhodno od Muradlija. Manjka jim sedaj samo še 100 km do Carigrada.

Sofija, 1. novembra. Bitka je odločena. Zmaga je na strani Bolgarov in je naravnost sijajna. Popoln turški poraz je zakrivil deloma bivši turški vrhovni poveljnik Abdalah paša, katerega je v terek vojni minister Nazim paša odvezel poveljstvo in stopil sam na njegovo mesto. Abdalah paša je bil odstavljen le radi tega ker je vedno poročal v Carigrad, da mu ni mogoče pritiči z olednivo. Sedaj je pričel z olednivo sam vojni minister Nazim paša. Napravil je iz svoje 260.000 mož broječe armade dolgo fronto. Ker so Bolgari, ki so pričakovali še olednivo in so stopili pri Lile Burgasu v olednivo, so donjli povelje, naj se na vzhodnem krilu med Vizo in Midijo močno utrdijo, ker je na tej strani turški general Mahmud Muktar paša stopil v olednivo. Na tem prostoru je padla odločitev. Turki so hoteli napasti Vizo in Čongaro, a so bili po 12urni bitki vrženi nazaj. Bolgari so imeli zelo redko bojno linijo in so se zato, ker so pričakovali pomoči, parkrat po-

maknili nazaj, kar je vzbudilo med Turki velikansko veselje. Komendant Nazim paša je takoj telegrafiral v Carigrad, da je turška zmaga gotova. V sredo je prišlo do odločitve tudi na vzhodnem krilu, kjer se je vršilo strašno klanje. Bojna fronta je bila dolga 70 km. Zapadni del armade se je nahajal pri Lile Burgasu, kjer so bili Turki odločno vrženi nazaj. Okolu popoldne se je bolgarsko in turško levo krilo raztegnilo tja do Črnega morja. Turki so bili po številu veliko močnejši od Bolgarov, ali so se morali počasi na vsej črti umikati nazaj, dokler niso Bolgari konečno njih levo krilo pognali v popoln beg. Istočasno so bili Turki poraženi tudi v centru in na zapadni fronti.

Sofija, 1. novembra. Vest o bolgarski zmagi je dospela semkaj ponoči. Namen Turkov koncentrirati se s svojimi glavnimi četami okoli Čorlu, je padel vsled poraza pri Lile Burgasu v vodo. V bitki je bila ena turška brigada popolnoma uničena. Tudi Bolgari, ki so se borili z neverjetno hrabrostjo, imajo velike izgube. Bolgarske čete so si bile s častniki vred sveste velikega pomena te bitke in so izvrševale naravnost nepopisna junaška dela. Še predvčerajšnjem popoldne je bilo bolgarsko desno krilo v zelo nevarnem položaju. Popoldne so dobili Bolgari pomoč, naker se je situacija takoj spremenila. Na večer so bili Turki že na vsej črti poraženi in so se morali umakniti.

Sofija, 1. novembra. Bolgarsko zmago je odločil poraz turškega levega krila. Zadnje vesti poročajo, da je turška armada popolnoma razbita in beži v največjem neredu na vse strani.

Sofija, 1. novembra. Bolgarska zmaga je popolna. Turki so pretrpeli na begu proti Čorlu velikanske izgube. Bolgari so jim neprestano za petami. Vojni minister in generalissimus Nazim paša je po eni verziji vjet, po drugi je padel v bitki.

Sofija, 1. novembra. Po poročilih generalnega štaba je odločil bolgarsko zmago poraz turškega levega krila, na katerega se je general Dimitrijevič vrgel z vso silo. Levo krilo se je pri Eski Babi umaknilo v največjem neredu, naker so Bolgari tudi centrum vrgli z vso silo nazaj.

Sofija, 1. novembra. Bolgari so turško armado razbili na dva dela. Eden je pobežnil proti Drinopolju, drugi proti Čatadži. Bolgarska kavalerija s strahovito naglico preganja Turke na progi Čatadža, ki leži 40 km od Carigrada. Na tej liniji je 18 trdnjav, ki se raztezajo od Črnega do Normarskega morja. Bolgari prično sedaj naskakovati tudi te trdnjave in oditi naravnost v Carigrad.

Dunaj, 1. novembra. Po dosedanjih izgubah Turki ne razpolagajo niti na vzhodu niti na zapadu s kako organizirano armado. Radi tega vlada tu splošno mnenje, da je konec vojne pred durmi.

Sofija, 1. novembra. Poroča se, da so Turki pobežili iz Dimitike, katero so zasedli takoj bolgarski prostovoljci.

BOJI PRI DRINOPOLJU.

Sofija, 1. novembra. Bivši bolgarski poslanik v Carigradu, Sarafov je izjavil časnikarjev, da bodo Bolgari takoj po padcu Drinopolja pričeli oblegati Carigrad.

Sofija, 31. oktobra. Bombardiranje Drinopolja se neprestano nadaljuje. Vspeli še niso znani.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Povej svojemu staremu očetu. Le plakaj, hčerka, le plakaj. Tvoje solze padajo druga na drugo v moje očetovsko srce. Ne reci mi ničesar, besede bi bile prazne, samo plakaj, in daj, da teko tvoje solze po mojem obrazu in mojih drhtečih rokah. Oh, da moram gledati Zileto, kako plaka, pomagati pa ji ne morem! Te bolečine še nisem poznal doslej. Če bi si mogel vsaj iztrgati srce in ga ponuditi njim, ki so krivi tvojih solza, v odkup za tvojo srečo. Zileta, moj zaklad, povej mi, oh! povej mi!

In Zileta je zamrmrala s tako slabotnim glasom, da jo je komaj razumel:

»On me ne ljubi.«

»Ne ljubi te!« je zajecjal Tribulet in prebledel.

»Zaničuje me.«

»Kdo? Povej, kdo?«

»On misli, da sem šla rade volje s kraljem. Oh, on misli...«

Nič več ni mogla govoriti. Plakaje je skrila obraz med roke.

Ihtenje ji je stresalo rame, ko je zamrmrala:

»Kako sem nesrečna! Oh, kako me je pogledal! Ta njegov pogled me duši in mi davi srce!«

»A kdo? Kdo je to?« je zasopel Tribulet ves zmeden.

»Tisti mladi mož.« je zajecjal ona.

»Kateri mladi mož? Govori, oh, govori!

Užalil te je! In praviš, da te ne ljubi! To je nemogoče!»

»Vidiš, oče, hodil je večkrat mimo Trahorjarja, prihajal je zmerom ob tisti uri, ko sem bila jaz pri oknu.«

»In?« je poizvedoval Tribulet.

»Oziral se je name in ne vem, dozdevalo se mi je, oh! pa on me ne ljubi, ni me ljubil nikoli!«

»Razjokala se je krčevito.«

»A ti ga ljubiš?« ga je vprašal Tribulet z neskončno krotkostjo.

»Obupno je pokimala z glavo.«

»Pojasni mi vse, dete moje. Kako mu je ime tistemu mlademu možu?«

»On me je iztrgal iz kraljevih rok, tisti večer, ko, zdi se mi, da mu je ime Manfred.«

Tribulet se je silno stresel in prebledel kakor zid.

»Manfred!« je vzkliknil zamolklo. »Rokovnjaški poglavar!«

»Kaj pravite, oče? Rokovnjaški poglavar? Manfred je rokovnjaški poglavar?«

Zileta je vzkliknila s pretresljivim glasom; vzravnila se je bila pokoncu, prišla Tribuleta za roko in pogledala ga z vročično vprašujočim pogledom.

»Ne ustraši se, morda se motim. Kajpak! Gotovo se motim! Prokleti jezik!«

»Oh, ne, oče, resnica je. Zdjaj mi je jasno vse. Zdjaj razumem nenadni prihod onih strašnih ljudi, tistih demonov, prišli so braniti svojega poglavarja. In jaz ga ljubim! Ljubim ga!«

Zgrudila se je na stol in skrila lice med rokama.

»Rokovnjaški poglavar! Ljubim ga! In moje nesreče je krivo to, da me on ne ljubi! O da ste ga videli, oče! Da ste ga slišali govoriti s kraljem, kakor da bi bil sam kralj! Če

bi vedeli, kako majhen se mi je zdel kralj francoski poleg nje! Kaj de naposled vse to! Kaj je meni do tega, da ga imenujejo rokovnjača, saj ima vseeno veliko dušo in junaško srce. Ah, oče, njegova roka je močna, njegov pogled je tako sladak!«

Govorila je zdaj v pretiranih stavkih; nič več ni skrivala ljubezni, ki je gorela v njenem srcu.

Tribulet se je zaglabljal v bridke misli.

Povedati moramo naravnost, da niti za hip ni zatemnila njegove brezmejne ljubezni senci tiste očetovske ljubosumnosti, ki izbruhne tu intam ob sličnih prilikah v moškem srcu. Tribuleta ni zaboledla novica, da nosi Zileta ljubezen v svoji duši.

Niti na to ni mislil več, da se obrača ta ljubezen k človeku, stoječemu izven zakonov.

Njegovo čisto in vzvišeno vdanost je preplasila zgolj misel, da preti Ziletinemu ljubljencu smrtna nevarnost.

Ze ves teder je slišal govoriti o tem Manfredu.

Vedel je, kakšna povelja so dana zaradi njega.

Znal je, kakšna strašna gonja se pripravljala nanj kakor na divjo zver, znal je, da se zbira vse pasje trume, da bi ga ugonobile.

In to ga je strašilo.

Manfred je bil zavzel mahoma važno mesto v ospredju vseh njegovih skrbi.

Povzel je mašinalno:

»Praviš, da te ne ljubi!«

»Prepričana sem, oče,« je odgovorila Zileta brezupno, padaje spet v svojo potrtost iz hipnega vzhvičenja ki jo je bilo okrepilo za nekaj trenutkov.

Obvladana od nenadne potrebe, govoriti o njem, je povedala na drobno vso zgodbo ju-

ne molčeče ljubezni, povedala, kako ga je čakala, kako vesela je bila, kadar je prišel in kako je plakala, kadar ga ni bilo, vse, do ugrabljenja, ki ga je preprečil Manfred, do moškega nastopa Doletovega in nazadnje, kako je šla s kraljem v Luver, kako se je pojavil mladi mož sredi veselice, povedala, kako drzno je nastopil in kako zaničljivo je nagovoril samodržca.

Tribulet jo je poslušal z globoko pozornostjo.

In ko je končala, je ponovil:

»Praviš, da te ne ljubi?«

»Žalibog, oče.«

»Jaz pa ti pravim, da te obožava. Ljubezen edina more vdelniti človeku tako blazna dejanja. Bodi pripravljena, dete moje, jutri pridem pote ob isti uri, le prepusti mi vso skrb, bežala bova, in srečna boš, to ti prisežem pri tem, kar mi je najdražje na svetu, pri tvoji ljubljeni glavici.«

To reki je Tribulet še enkrat objel zmeden Zileto ter odšel naglih korakov iz njenega stanovanja, zakaj gospodična De Kroazij mu je namigavala z nujnimi znamenji, da je že čas. Deklica pa je ostala sama, trepetočica in razburjena do dna duše, in mrmrala:

»Ljubi me! Ljubi me! Ali je mogoče!«

XXXI.

Vojvodinja Etanpska.

Ravno tisti večer, to je, par ur preden je Ivana De Kroazij peljala Tribuleta v Ziletino stanovanje — ravno tisti večer okrog devete ure, sta stopili iz Luvera skozi skrita vrata dve ženski.

V spoštljivi razdalji so jima sledili trije plemiči: Gi De Šabo De Zarnak, Lezinjan in Sen-Traj — trojica zvestih vojvodinje Etanpske, priznane metrese Franca I.

Srbsko-turška vojna.

PRIZREM PADEL.

Belgrad, 31. oktobra. Uradno se poroča, da so čete tretje srbske armade zavzele tudi Prizren. V Prishtini so zmago proslavili na najslovesnejši način.

Belgrad, 31. oktobra. Semkaj je došla vest, da se je pri Cataldži vnela med Turki in Bolgari zopet zelo krvava bitka.

KRALJ PETER V SKOPLJU.

Belgrad, 31. oktobra. Za kraljev prihod v Skopje se pripravljajo velikanske priprave. Kralj bo v Skopju izvršil razna imenovanja in odlikovanja. Slavnostno bo prisostvovala vsa srbska vlada in srbski poslanci.

NAVDUŠENJE V BELGRADU.

Belgrad, 31. oktobra. Vest, da so Črnogorci zasedli Peč je tu vzbudila velikansko navdušenje.

POGAJANJA MED SRBIJO IN TURČIJO.

Belgrad, 31. oktobra. Vse vesti nemških listov, da se Srbija pogaja s Turčijo glede re-kompensacije, ako Srbija izstopi iz balkanske zveze, so popolnoma izmišljene. Vlada dosedaj sploh ni prejela nobenih enakih ponudb. Ravnotako so tudi neresnične vse vesti, da je Turčija prosila balkansko zvezo za pogoje, pod katerimi bi bila pripravljena skleniti mir.

BALKANSKA FEDERACIJA.

Belgrad, 31. oktobra. Iz zanesljivih virov se poroča, da štiri balkanske države ne bodo sklenile samo carinsko ampak tudi vojno unijo. Balkanske države bodo imele skupno delegacijo, parlament in skupno brodogojstvo. Vojska bo imela skupno uniformo.

RAZPAD TURŠKE MACEDONSKE ARMADE.

Belgrad, 31. oktobra. Armada generala Zekki paše je popolnoma razpadla. Srbi neprestano prodirajo proti Solunu.

Grško-turška vojna.

PREVEZA PADLA.

Atene, 31. oktobra. Grki so zavzeli Prevezo brez vsakega odpora.

PRODIRANJE GRKOV V EPIRU.

Atene, 31. oktobra. Grki so zasedli mesto Metton v Epiru.

PROTI SOLUNU.

Atene, 31. oktobra. Grška armada se vedno bolj bliža Solunu, kjer se bo združila z srbsko armado.

NOVI OTOKI ZASEDENI.

Atene, 31. oktobra. Otoka Thasos in Imbros so Grki zasedli in razobesili grško zastavo. Dve križarki sta odpluli danes pred otok Samotrah, da ga zasedeta.

Črnogorsko-turška vojna.

NOVA ČRNOGORSKA ZMAGA.

Rieka, 31. oktobra. Del Črnogorske armade ki se nahaja na drugi strani reke Bojane je pregnal Turke iz Pulaja. Turki so bili poraženi in so se umaknili proti Sv. Ivanu Medua. Črnogorci so zaplenili en top.

Rieka, 31. oktobra. Včeraj je Črnogorsko desno krilo poslalo svoje čete na Pulaj ob ustju reke Bojane, da prežene od turke, ki so vzhajali Črnogorsko armado. Turki so bili v boju popolnoma poraženi in so v divjem begu pobegnili proti Lašu. Črnogorci so zaplenili eno še popolnoma novo top in vjeli 40 Turkov. Turki so imeli velike izgube.

ČRNOGORCI ZAVZELI PEČ.

Rieka, 31. oktobra. Uradno se potrjuje, da je armada generala Vukotića zasedla Peč.

ČRNOGORSKI RANJENCI.

Cetinje, 31. oktobra. Danes so prepeljali semkaj ranjence, ki so padli v boju pri Skadru vsled znane turške prevare. Ranjence je čakal ves dvor. Bolnikom strežejo knjeginje same.

O Macedoniji.

Bolj in bolj se bližajo zmagovite srbske in bolgarske čete onemu nevarnemu ognjišču, ki ga je svet poznal pod imenom Macedonija. Del Macedonije je danes že v rokah balkanskih armad. Zato podajamo tu nekaj odstavkov iz spisa Macedonija, ki je izšel v Zborniku »Slov. Matic« in ga je napisal dr. W. Zupanič.

Geografski pregled. Oficijalna turška uprava ne pozna imena Macedonije; to ime je bolj nekak zgodovinski pojem različnega obsega in vsebine v različnih časih. Dandanes se je Macedonija skrčila do svojih naravnih mej in obsega približno vilajete Solun (Saloniki), Bitolj (Monastir) in Kosovo, zadnjega le južno od srbsko-macedonskega razvodja. To ozemlje obsega približno vardarsko in strumino porečje, macedonsko pogorje in gričevje z mnogimi pogorji, ki se vlečejo nepravilno, vendar vzporedno s pritoki omenjenih dveh glavnih vodnih žil (do 2000 m višine) in tvorijo številne kotline. Čim bolj se bližamo periferiji macedonske zemlje, tem višja so gorska slemenja, ki delajo s tem i mejo: na vzhodu Dospat Dag (2183 m); na severo-vzhodu Rila (2713 m) in Osogovplanina (2250 m); na severu Crna gora (1552 metrov) in Sar-planina (2510 m); na zapadu greben albanskega mejnega gorovja Dešatplanina, Jablanica (2282 m), Mokranjska planina (1790 m) in gramoskega pogorja (1450); na jugu strmo k bistrski dolini padajoča Kambunija (1534) ter močvirni gorski sklop Olimp (2985 m). Od tu do izliva mejne reke Meste obilivajo Macedonijo valovi Belega (Egejskega) morja.

Zopet atentat na komisarja Cuvaja.

V četrtek zvečer je hodil po Markovem trgu mlad človek in se je oziral v okna vladnega poslopja. Tam se je pokazala tu in tam ob oknu črna senca. Naenkrat je mladi človek popotegnil samokres in je trikrat vstrelil v okno.

Zabrenčalo je po šipah — odmevalo je med hišami — od vseh strani so leteli policijski vtipi. Med tem pa je že počil četrti strel — miadi meč je pomeril nase in je takoj padel. Ko so prihiteli k njemu ljudje, je bila kri iz njega — toda ranjenec ni dal iz sebe nobene besede. Prepeljali so ga v bolnico; kjer je kmalu na to umrl. Dognalo se je, da je bil atentator pravnik Planinščak, doma iz Zagorja. Ni dvoma, da so bili strelji namenjeni Cuvaju. Nimamo še podrobnih poročil — vse pa kaže, da je bil Planinščak odločno namenjen ustreliti Cuvaja. Piše se, da je bil atentat v zvezi s tem, da je Cuvaj prepovedal Hrvatoma nabirati prispevke za bolgarske ranjence. Ta prepoved Cuvajeva, je vzbudila povsod neizrečeno ogorčenje. Tudi postopanje policije pri manifestacijah v gledališču — je mladino zelo razburilo.

Takoj v noči je policija prišla več mladih ljudi, ki jih hočejo spraviti v zvezo z Planinščakom. Smrt mladega človeka, ki je padel kot žrtev sedanjih razmer je razburila javnost. Včeraj, ko so šli ljudje na pokopališče in so se spominjali onih žrtev, ki so padle za hrvatsko svobodo, je bilo vse mesto polno policajev, ki so varovali, da ne pride do izgrediv. Do večera je bil mir.

Dodatno k prvemu potočilu, smo prečili še sledeče:

Zagreb, 1. novembra. Včeraj ob 8. uri zvečer je jurist Planinščak streljal na neko okno banske palače na Markovem trgu. Na oknu je zapazil senco neke osebe. Mislil je, da je komisar Cuvaj in je zato izstrelil tri kroglice iz browninga, ki pa niso nikogar zadele. Nato je atentator izprožil četrti kroglo proti samemu sebi in se zgrudil v krvi na tla. Atentator je vzdihnil pred vratni bolnica, kamor so ga prenesli. Piše se Planinščak. Bil je jurist. Star je 24 let in je bil nameščen v statističnem uradu.

Zagreb, 1. novembra. Zagrebška policija je napela vse sile, da bi ta slučaj prikazala kot navaden samoumor. V tem smislu je priložen tudi dogodek dunajskim in Budimpeštanskim agencijam. Zagrebški listi so dobili strog ukaz, da ne smejo ničesar pisati o atentatu; oblasti skušajo ves dogodek popolnoma potlačiti. Policija izjavlja, da še ni natančno določena identiteta Planinščaka, kljub temu, da je to že popolnoma dogano. Atentator je doma iz Zagorja, še dijak in je bil nasavjen pri statističnem uradu. Markov trg je popolnoma zaseden od policije, a banska palača je popolnoma v temi. Policija neprestano preizkuša za skrivci. V Zagrebu je vest o atentatu vzbudila strašno senzacijo in veliko razburjenost. Pri oknu banske palače v prvem nadstropju je odbit kos zida. Vsi poskušajo poltice, da bi prikrili atentat, so se popolnoma razpeli.

Slovenska zemlja.

Sv. Jošt na Kozlaku. Vsled službene premembe nas je koncem meseca vinotoka zapustil naš dosedanji učitelj g. Jožef Kotnik. Priidni učenci in dobri občani ga ohranijo v hvaležnem spominu. Pa tudi njegovo izvenškolsko delovanje je bilo koristno. V začetku leta 1905. se je na njegovo prizadevanje ustanovila tukaj s pomočjo sosednjih občin zelo potrebna c. kr. poštna nabiralnica, katero je ves čas do svojega odhoda marljivo vodil in je prišla sedaj v roke njegovega naslednika. — Več let je kot občinski tajnik z našim vrlim g. županom skrbno izvrševal občinsko uradovanje ter večkrat kot volilni komisar spretno vodil minule deželno- in državnozbornske volitve. Kot član čebelarske družbe je gojil in pospeševal čebelarstvo. — Posebno pa ostanemo g. učitelju J.

V prestarem času so bivali v južnovzhodnem delu balkanskega polotoka Armenci, ki so se morali umakniti v Malo Azijo. Naselili so se v 7. stoletju pr. Kr. ob jezeru Vanu. Za Armenci med Dunavom in Egejskim morjem so stanovala frigijska plemena, ki so imela visoko razvito kulturo in segala daleč proti zapadu. Umakniti so se morali istotako v Malo Azijo pred Tračani, ki so prodirali od severa, ohranilo se je samo nekaj ostankov med Dunavom in Balkanom, v Miziji. Na Grškem so domovali prvotno Pelasgi in Lelegi; podjarmili so jih Heleni, ki so se spojili z njimi v slavni narod Grkov.

V zgodovinskem času so si delila tri plemena veliki vzhodnoevropski polotok: Grki, Trati in Ilirci.

Do višje naobrazbe in kulture so se povzpeli samo Grki, ki so se naselili tudi v posameznih macedonskih ozkih območjih pokrajinah. Glavno prebivalstvo dežele je ostalo zapadno od Vardara ilirsko, na vzhodu traško, samo vladajoče plemo s kraljevo rodom, iz katere se je rodil Napoleon starega veka, Aleksander Veliki, le vdrlo z mečem v roki najbrže iz grške Tesalije.

Drugačnje uspehe so dosegli Rimljani, jedrnatji, bojevitji in ponosni kmetijski narod, ki je znal s svojo državniško bistrumnostjo in razumno kolonizacijo jezikovno in kulturno nivoirati svet. Čudovito naglo so romanizirali Tračane in večji del Ilircv, samo Heleni so ohranili svoje, ilirski Peoni so izginili, obdržala so se pa zato do danes njih sorodna plemena, Albanci (Škipetari, Arbanasi, Arnauti) v ilirskem pogorju, ysekakor jako pomešani s tra-

Kotniku hvaležni, da nam je ustanovil »Ljudsko knjižnico«, katera bo s čitanjem poučnih knjig širila med nami mladinski in stanovski izobrazbo. — Ker smo prepričani, da je imenovan na novem službenem mestu spet prišel med vrle občane, mu radi želimo še mnogo let plodonosno delovanje. Tudi našemu dosedanjemu, skrbnemu poštenemu potu Rudolffu Jurko izrekamo za njegov trud prav lepo zahvalo.

Iz Radovljice. V odgovor na dopis iz Radovljice v zadnjem Gorenjcu naj povemo dotičnemu dopisniku, da je prav po klerikalni metodi preprisan lažnjivec, kateri meni, da je z dotičnim dopisom opral našega glavarja škandalozne afeze. V svojem dopisu pravi namreč ta glavar radovljjskih lažnjivcev, da so uradniki v Radovljici po večini naprednega mišljenja. Kdo bi se temu ne smejal? Pri zadnjih tukajšnjih občinskih volitvah so imeli usodo do tedaj napredne Radovljice v rokah uradniki. In kake izdajice so bili, to ve že sedaj ves svet. Če bi ne bilo med tukajšnji uradniki toliko hinavcev in neznačajnežev, ne bila bi Radovljica nikdar črna, kakor je sedaj. In take uradnike naj brani potem napredno časopisje? Najsi bodo urdniki te ali one stranke, najsi bodo v svojem prostem času hinavec ali poštenjak, mora biti v uradu nepristranski. In to naš glavar ni bil, kar tudi lahko vsak čas podpremo z dokazi! On je odgovoren za vsa dejanja svojih uradnikov v uradu, ker je šef tistih! Popolnoma ničev je tedaj izgovor, da on ni sodil dotičnega razgrajča, pač pa njegov komisar. Da je pa g. glavar naročil svojemu kom. da mora dotičnika obsoditi še na veliko večjo denarno globo, to vemo pa pozitivno. Tudi vemo prav dobro, da se je naš g. glavar peljal v Ljubljano k deželnemu sodišču po informacije za kazensko zadevo g. Janca. Zakaj je to storil, če njemu cela zadeva ne gre nič mar? Ko je pa prišel z zadnjim vlakom iz Ljubljane v Radovljico, je z veselim obrazom rekel svojemu pobratimu: »zmaga je naša«. In na to zmago so se taisti večer praznili štefanji, katerih vsebino so si privoščili tudi nekateri naprednjaki. Hvala lepa. Če se pa hoče dokazati krivico, katera se je zgodila pri glavarstvu v zadnjem času, se mora pa na vsak način povedati, kako je postopalo glavarstvo prejšnje čase z raznimi razgrajčaji. In če se je pustilo razne mestne strelce prejšnje čase pri miru, in se je kaznovalo nočne nemirneže z malenkostno globo, zakaj se jih je sedaj obsodilo na 30, oziroma 10 kron globo. Najbrže, kajne, radi tega, ker so izzivali naborno komisijo z pesmico »čuk se je oženil«. Ali pa radi tega, ker je bil drugi dan nabor. Smešno! In potem, ko se taka krivica zgodi, se javno norčujejo po časopisih z prizadetimi. Nikdar bi ne bilo te polemike, če bi jo ne izzivali sami. Seveda je bil tudi napaden krivično cel mestni zastop. Gotovo radi tega, ker je občinski tajnik zadrževal pozivnice celih štirinast dni. Zakaj, smo že v zadnjem dopisu povedali. Na vsak način je občinski odbor odgovoren za to, če je naš občinski tajnik tako komoden, in se mu ni zdelo vredno istih poprej razposlati. Sploh bi si pa dovolili vprašati občinski odbor, kedaj bo razpisal mesto občinskega tajnika, ker, kakor sami dobro veste, ne more biti občinski tajnik obenem občinski odbornik, kakor je sedaj. Kje so postavbe, katere tako radi izpolnjujete? Sedaj pa strnite gospodje glave skupaj in ugibajte, kdo je dopisnik, vendar morate pa bolje uganiti, ker dopisnik, kateri se bojuje s krivicami in blatom stoji v vaših vrstah, mi pa tisto blato malo premešamo, da vidimo v tem tudi klerikalno hinavstvo in škodoželjnost.

DNEVNI PREGLED.

Obsojen župnik. Župnik Jelenc na Ledinah je eden tistih duhovnikov, ki so pozabili, da je resnica v evangeliju in prisegajo na vsako besedo klerikalnega »Slovenca«. Ko je torej župnik Jelenc čital v »Slovencu« članek »Cirilmetodarija« in si je v svojih lavi razlagal, da je ona narodna družba, ki je doslej zidala slovenske narodne šole — postala »brezverska liberalna« družba, — je Družbi sv. Cirila in Metoda takoj napovedal odločen bojkot. Zgodilo pa se je, da je umrla neka članica podružnice Ciril Medovove družbe in podružnica ji je dala venec na grob. Pri pogrebu je žup-

nik komaj krotil svojo togo, ker si upa taka brezverska družba dati venec na grob mladega narodnega dekleta — zato pa je tem bolj rojil v nedeljo na priznici, žalil je Družbo, vse tiste, ki so pri Družbi posebno pa one, ki so nosili venec. Zato se je proti župniku vložila tožba in župnik je bil v četrtek obsojen pred sodiščem na kazen 300 K in na povrnitev stroškov taku, da ga bo njegov dolgi jezik stal okoli 600 K in se ho menda nekoliko ohladila njegova goreča jeza proti C. M. Družbi. Pač žalosten dokaz, kako narodna je naša duhovščina!

Zahteve eksportnih akademikov. Že več let je med slušatelji eksportne akademije na Dunaju gibanje, ki si je stavilo za svoj cilj, pridobivati eksp. akad., kakor sedaj obstaja oficijelno priznanje trgovske visoke šole. V doseg tega cilja se je, — kakor zvemo od zanesljive strani — konstituiral med slušatelji visokoškolski odsek, ki hoče z vsemi dopustnimi sredstvi končno tudi uveljaviti svoje staro zahtevo. — Ta je tembolj upravičena, ker je pouk na tem zavodu vseskozi znanstven in uspehi na polju znanstvenega raziskavanja nikakor ne zaostajajo za drugimi visokimi šolami v Avstriji. — Slušateljem se je v tem oziru že marsikaj obljubilo, toda žalibog izpolnilo se ni teh dalekosežnih obljub. Akademiki so torej sklenili z največjo odločnostjo priboriti eksportni akademiji zaslužno mesto med drugimi visokimi šolami avstrijskimi. Ker je na tem zavodu nad 10 odstotkov Jugoslovonov in še za dolgo časa ne moremo pričakovati na slovenskem jugu naše države enakega zavoda, ko nimamo nič dosti nižjih in srednjih trgovskih šol, je sveta dolžnost tudi jugoslovanskih poslancev, da se zavzamejo za zahteve eksportnih akademikov.

Spodnještajersko okrožje Schulvereina je imelo 27. oktobra v Moriboru občni zbor. Šteje 52 podružnic. Potovalni učitelj dr. Baum je ob tej priliki povedal, da je Schulverein v l. 1911. izdal za Spodnje Štajersko: 58.255 K za vzdrževanje svojih šol in vrtec, 93.920 K za zidanje novih poslopj, 65.210 K podpor občinam za zidanje šol, 35.563 K za razne druge podpore, torej skupaj 255.948 K. Največ od tega je odpadlo na mariborski okraj (128.670 K). Schulverein je vzdrževal na Spod. Štajerskem leta 1911. devet svojih šol z 21 razredi ter 5 oroških vrtec. Dr. Rosergerjevega fonda se je doslej dovolilo za Spodnje Štajersko 246.212 K. Vidi se, kako velikanske svote dajejo Nemci za naše pomenčanje.

Izvrševalni odbor narodne stranke in celjsko gimnazijsko vprašanje. Izvrševalni odbor narodne stranke se je bavil v svoji seji 30. okt. med drugim tudi s celjskim gimnazijskim vprašanjem in sklenil na predlog dež. poslanca dr. V. Kukovca sledečo resolucijo: **Kakor že glavni zbor narodne stranke dne 6. oktobra, povdarja strankin izvrševalni odbor znova opravilno kulturno zahtevo spodnještajerskih Slovencev po samostojni višji gimnaziji s slovenskim učnim jezikom v Celju. Sedanje stanje slovenskih gimnazijskih razredov v Celju je nezdružljivo in z ozirom na učni red za srednje šole naravnost nepostavno. Štajerski državni poslanci so naprošeni, naj ne pripuste nobene enostranske rešitve celjskega gimnazijskega vprašanja in naj prisilijo vlado z vsem parlamentarnimi sredstvi, da ustreže ož času, ko hoče postaviti poslopje za nemško višjo gimnazijo v Celju, tudi označenim slovenskim željam.**

Drobitž iz Štajerske. V dolini v oči h se vrše te dni občinske volitve. — Poročil se je v Gornji Radgoni g. Anton Kovačec, učitelj pri Sv. Andražu v Slovenskih Gorah, z gđno Marico Pinterič, učiteljico istotam. — Cesar je potrdil izvolitev dr. pl. Fleischhakkerja za župana v Gradcu. To je šlo hitreje kakor potrditev ljubljanskega župana. — Pri ponovnevanju su se stepli 25. oktobra ponoči fantje iz Spuhle, Podvine, Pacinj in Kicarja. Spuhljani so hoteli napaditi fantje iz drugih vasi iz svojega rajona. Pri tem je bil Anton Majcen iz Podvine težko ranjen. Da bi se maščeval, je potegnil revolver in ustrelil. Zadel je spuheljskega fanta Alojza Čeha v trebuh ter ga tako težko ranil, da so morali Čeha prepeljati v bolnišnico v Gradec, kjer je v pondeljek 28. oktobra umrl. Fante so zaprli. — P o z a r je 29. oktobra popolnoma uničil vas Sv. Kunigundo ob cesti iz Ptujja v Rače. Zgorelo je osemnajst hiš. Le pet jih je ostalo. Za-

romanskimi in slovenskimj elementi. Da se niso poizgubili, se imajo zahvaliti samo divjosti in neugodnosti svojega ozemlja. Iz traško-rimsko-slovenske krvi in jezikovne mešanice so se razvili Rumuni.

Preseljevanje narodov je razrušilo rimsko svetovno državo, in Evropa je dobila novo etniško lice, ki se je v glavnem obdržalo do danes. Severu in zapadu so vtisnili Grmani svoj značaj, vzhodu Slovani. Ti se omenjajo prvič začetkom 6. stoletja po Kr. (525) ob dolenjem Dunavu. Od tod so skoraj sto let vodili krvave vojske z vzhodnim cesarstvom, ki je končno podleglo, in balkanski polotok je bil odprt prišlecom s severa.

V prvih dveh desetletjih 7. veka, za vladanja cesarja Foka (602—610) in Heraklija, razlile so se mase slovenske kakor veletok od srednjega in spodnjega Dunava. Staro prebivalstvo je bežalo pred njimi v težko pristopno gorovje in na otoke; meščani so zapirali mestna vrata in branili obmestno obzidje, da se je krščanstvu naposled posrečilo ukrotiti divje čete in omogočiti zopet miren promet. Bila so mesta: Carigrad, Jedrene (Adrianopol), Seres, Solun, Larisa, Patras, od koder se je razširjalo med Slovane krščanstvo in s tem grški jezik in kultura.

Kak narod so bili ti Slovani? Že rimski zgodovinar Jordanis (551) je razlikoval Slovence od drugih Slovanov. Brezštevilni slovenski narod je, piše Jordanis, ki se deli v več plemen, izmed katerih so najimnitnejši Rusi (Antes) med Dnestrom in Dneprom in Slovani (Slaveni) ob spodnjem Dunavu. Sicer so se s tem imenom označevala tudi druga plemena,

kakor se tudi zdaj rabi izpremenjeno in prikrojeno po grško-rimskem izgovoru v označbo vseh Slovanov (rusko Slavjane, češko Slovane, srbsko Slaveni), vendar se morajo umevati pod tem imenom Južni Slovani, ki so se še do 19. stoletja poleg Srb, Bulgar itd. zvali Slovani. Vsled ustanovljenja držav je postalo lokalno ime navadnejše, pa vedno še se v narodni pesmi opeva srbski vladar Uroš kot car slovinski. Imena Srb, Bulgar, Hrvat, Bošnjak, Črnogorec itd. so iz poznejših časov in se izvajajo iz posameznih politično-zgodovinskih odnosajev.

Koncem 7. stoletja so podjarmili finski Bulgari slovenska plemena na severni in južni strani balkanskega pasu in sprejeli pri tem jezik Slovanov; od njihove narodne individualnosti jim je ostalo samo ime in organizatorska moč, katere pri čistih Slovanih tako zelo pogrešamo. V kratkem času so si podvrgli Bulgari slovenska plemena v Macedoniji (Strimljanje, Drugovite, Berziake), Epir in Tesalijo, kakor tudi celo pokrajino do Morave. V 9. stoletju se je razprostrilo bulgarsko cesarstvo do Karpatov na Ogrskem in do panonske doline ob Savi in Dravi. Kakor je znano, so sezidali m djarsko prestolico, Pešto, Bulgari. Bulgarski vladar Boris se je dal krstiti in uvedel slovensko liturgijo. Slovenski dialekt, ki se je govoril med Solunom in Carigradom, je postal književni jezik, ki se je pisal z glagolico, pozneje s cirilico, to je dejstvo svetovno-zgodovinske važnosti, kajti na tej podlagi temelji ves poznejši razvoj vzhodne Evrope (Rusije in balkanskega polotoka).

(Dalle.)

Zgal je baje neki otrok, ki se je igral z žveplenkami. — Pri Sv. Lenartu blizu Velike nedelje je bilo 22. oktobr. kolyadirano novo šolsko poslopje.

Za balkanske ranjence je prejelo naše uredništvo: G. Jožef Smolič, nabral pri železniških delavcih v Mednu 2 K 20 v, k temu je pridejal iz svojega 1 K. Skupa 3K 20 v. — G. Miro Puncer 4 K. Zivel!

Gledališko društvo na Jesenicah ponovi jutri popoldne ob 3. uri Grillparzerjevo »Prababico«.

Tata so pretepli. Pred nekaj dnevi je poskušal neki Anton Bromitzer s svojim tovarišem na dvorišču neke hiše v Sagnici na Štajerskem odstraniti velik sodček, da bi ga imel za svojo porabo. Tu pa je prišlo domov nekaj fantov, ki so stanovali v oni hiši. Ko so zagledali oba tafa pri delu, so začeli oba prav pošteno klestiti. Bromitzerjevu tovarišu se je posrečilo uiti. Bromitzerja pa, ki je bil bolj počasen, so fanje korenito nabili in ga še poleg tega izročili orožnikom. Bromitzerju ho menda za vselej prešo veselje do tujih sodov.

N esreča v tvornici za stroje. V Andričovi tvornici za stroje v Gradcu je predvčerajšnjem eksplodiral neki kotel. 56letnega delavca Antona Neubauerja, ki se je ravno nahajal pri kotlu, je vrglo s tako silo strani, da si je pri tem zlomil desno nogo. Priletel je nanj tudi velik kos počenega kotla, ki ga je težko poškodoval. Tudi delavec Berbo, ki je bil v bližini kotla, je zadobil poškodbe na obrazu in na životu. Dočim je prišel po Berbo rešilni voz, ki ga je prepeljal v njegovo stanovanje, so morali Neubauerja odpeljati v bolnišnico usmiljenih bratov.

Otrok se opekne na paši. Iz Rogatca se poroča: Sedemletno hčerko Marijo Sket so poslali starši v Senovico nakupit raznih stvari. Med potjo je šla k svojemu 12letnemu bratu Karolu, ki je pasel krave na pašniku in ki si je tudi zakuril ogenj. Deklica je sedla prav blizu ognja, da bi se ogrela. Ko je odšel njen brat zavračati krave, je nastal močen veter, ki je zagnal plamen proti deklici. Ohleka otrokova se je nenadoma vnela in je začela goreti. Na dekličin krik je prihitela na mesto nesreče neka Ivana Karner, ki je delala v bližini onega pašnika in je plamen pogasila. Otrok je zadel zelo nevarne opeklino po životu in ga bo težko ohraniti pri življenju.

Prijet tať. V začetku oktobra t. l. je bilo posestniku Andreju Podergajsu iz Razgorja ukradenih 400 K iz zaklenjene omare. Na sumu je bil pri Podergajsu uslužbeni hlapec Avgust Prevotnik, ki je kmalu po tatvini zapustil službo. Dne 28. p. m. je izdajal veliko denarja, kar se je zdelo orožnikom zelo sumljivo. Prijeli so ga in Privotnik je slednjič tatvino priznal. Svoje 400 K pa je med tem časom že skoro celo zapravil. Nepoštenjakoviča so izročili sodišču.

Ljubljana.

»Društvo inženirjev v Ljubljani« v Zagrebu. V soboto 26 in nedeljo 27. oktobra je posetilo »Društvo inženirjev v Ljubljani« »Hrvatsko društvo inženirjev in arhitektov v Zagrebu«. Ni bil to navaden društven poset, ampak poset, ki bo zarezal močno brazdo v zgodovino naše kulture. Prvič so se zbrali pri skupni mizi hrvatsko-slovenski inženirji in ni samo goli slučaj, da ravno v Zagrebu. Organizacijski in literarni pokret slovenskih inženirjev je dospel k nam preko Zagreba. Tega se slovenski inženir zaveda in zato je s posebnim veseljem pohitel k njim v gosti. Poleg tega pa si je bil tudi svest, da gre v mesto, kjer slavijo v Avsto-Ogrski težnje inženirskega stanu do sedaj največje triume! »Uprave v edino sposobne inženirske roke!« je internacionalni bojni klic inženirjev vsega modernega civiliziranega sveta. In ravno uprava kraljevega svobodnega mesta Zagreba je v toliki meri v inženirskih rokah, kakor nobena uprava v vsej naši širni monarhiji. 12 vrlih inženirjev, med njimi moške žale priznana strokovnega in literarnega slovesa, sedi v zagrebškem občinskem svetu in tej sedaj najmodernejši upravljani mestni občini načeljuje kot župan priznan hrvaški arhitekt. To dejstvo je vtisnilo stolumu mestu Zagrebu poseben pečat. Iz vsake najmanjše akcije te njegove uprave odseva posebnost. Ne samo na velikih tehničnih delih, kakor so nova moderna zagrebška plinarna, mestna elektrarna, vodovod, zasnutki novih delov mesta, ampak celo iz vsake ponižne enonadstropne hiše odseva krepka in striktno definirana tehnična volja. Vseposodi, v vsakem novem osnutku, se vidi dosledno izveden najvišji in najvažnejši ekonomskotehnični princip: Hrvaško in slovensko društvo živi od ustanovitve »Društva inženirjev v Ljubljani« v najbližjih stanovskih in tehničnoliterarnih stikih in treba je bilo te stike še bolj poglobiti. To se nam je v teh dveh dneh, ki osaneta brezdvomno neizbrisana zgodovinska dneva za razvoj stanovskih idej tehničnega stanu med Jugoslavia in zlati pa še za naš tehnični književni razvoj v veliki meri posrečilo. Smatramo, da smo začeli v teh dveh dneh graditi v poslopju jugoslovanske kulture nov trakt, trakt jugoslovanske materialne kulture in zato naj sledi podrobnejše poročilo o tem posetu. Poset je bil zamišljen kot kolegialen in familiar in kot tak se je izvršil. Slovenski posetniki so dospeli v soboto ob 12.22 popoldne v Zagreb. Na zagrebškem južnem kolodvoru jih je pričakovalo hrvatsko društvo korporativno. Društveni predsednik arhitekt g. ing. Grahor je pozdravil slovenske kolege in gospo Prelovškovo, ki se je kot edina Slovenka soudeležila tega poseta, v prisrčnih in vznešenih besedah, kakor jih more izpregovoriti le Hrvat. Temu toli prijaznemu pozdravu je odgovoril predsednik »Društva inženirjev v Ljubljani« g. deželni stavbni nadsvetnik ing. A. Klinar, na kar je sprivila vsa družba slovenske goste na rezerviranih električnih vozovih v hotel Royal. Hrvatje so hoteli nuditi svojim slovenskim kolegom najprej znanstveni užitek, za to so se kotaj po kosilu razdelili slovenski udeležniki v 6 skupin, ki je dobila

vsaka svojega vodnika, da jim pokaže najvažnejše tehnične izvršitve v Zagrebu. Tako so si slovenski gostje ogledali: novogradbo Stričič, vseučiliško biblioteko, zgradbo realne gimnazije, zgradbo cerkve sv. Blaža in sanatorija, mestno plinarjo, tovarno za svinčnike Penkala, mestni vodovod, elektrarno, regulacijo »Medvedščaka in kanalizacijo Zagreba, tovarno cementa »Croatia«, tovarno Siegartovih gred, zgradbo povozov. Ob 5. uri 30 min. se je vršila v prostorih »Hrvatskega društva inženirjev in arhitektov v Zagrebu« skupna slavnostna seja. Predsednik ing. Grahor je otvoril sejo in prisrčno pozdravil člane »Društva inženirjev v Ljubljani« na kar je podelil besedo slovenskim inženirjem nepozabnemu kolegu ing. Philippoviču. Ing. Philippovič je nato v daljšem predgovoru predočil zgodovinski razvoj tehničnih del v Zagrebu in razvoj »Hrvatskega društva inženirjev in arhitektov v Zagrebu«. Po tem lepem predavanju je dobil besedo predsednik »Društva inženirjev v Ljubljani« ing. Klinar, ki se je v iskrenih in velikega navdušenja prežetih besedah zahvalil hrvaškemu društvu za krasni kolegialen sprejem. Skupni zbor je nato sprejel po hrvaških kolegih stavljeni predlog, da odpošiljata odslej obvezno obe društvi po 3 zastopnike drugo drugemu na vsak občni zbor, ter predlog ing. Setinskega in dodatni predlog ing. Turka, da se imajo akcije za tehnične slovarje spojiti t. j. da naj se izda skupni hrvatskoslovenski tehnični slovar. V ta namen naj osnuje »Hrvatsko društvo inženirjev in arhitektov« za to potrebni odsek, kakor ga »Društvo inženirjev v Ljubljani« že ima. Soboto zvečer so priredile gospe soproge in gđ. hčere hrvaških inženirjev slovenskim gostom sijajno »Čajanoko« v prijazni dvorani gradske streljabe. Na čajanki je svirala vojaška godba domačega domobranskega polka in so dvorile dame same. Silaj tega, slovenskim gostom neizbrisnega in nepozabnega večera bi bilo zaman opisovati. Navajati posamezne pristrčne napitnice bi predaleč vodilo, zato naj zadostuje vspored: Napivali so: č.č. hrvaške dame po g. predsedniku ing. Grahorju svojemu gostu »Društvo inženirjev v Ljubljani«, ing. Setinski istotako, ing. Turk (Slov.) hrvaškimi damam v zahvalo, g. predsednik ing. Klinar navzočemu županu ing. Holjcu, g. župan ing. Holjac »D. i. v L.«, ing. Šega (Slov.) Hrvatskemu društvu inženirjev in arhitektov, ing. Gustinčič predsedniku in odboru »Hrvatskega društva inženirjev in arhitektov«, predsednik »Hr. d. i. v L.« v zahvalo na ing. Gustinčičev govor, ing. Skaberne neumornemu spodbujevalcu slov. inženirjev k organizaciji in k vzajemnemu delu s Hrvati ing. Philippoviču, ing. Stefan, nedosegljivi oboževalec nežnega spola, slovenskim ženam — žal le, da so imele komaj zastopstvo! Kot posebno požrtvovalnost č.č. gospi in gospodičen hrv. inženirjev je omeniti krasne pevske točke ge. Kristine Grahorjeve (gojenke konservatorija na Dunaju) njene sestre gđ. Joke Erbenove ter ge. Wejdove. V teh krasnih glasovih in poskočnih valčkih je izvenel ta nepozabni večer. Nedeljki dopoldne je bil posvečen notranjosti mesta, stolne cerkve, Strossmayerjeve galerije in sabora itd. ob 1. uri popoldne pa se je vršil slavnostni obed, ki ga je priredilo slov. gostom »Hrvatsko društvo inženirjev in arhitektov v Zagrebu«. Pri obedu je društveni predsednik arhitekt ing. Grahor proslavljaj našo domovino. Dalje so napili: ing. Turk hrvaški domovini, ing. Brezovič »Društvu inženirjev v Ljubljani«, ing. Gustinčič »Hrvatskemu društvu inženirjev in arhitektov v Zagrebu«, ing. Skaberne navzočemu ženstvu, ing. Dragič (Srb) jugoslovanski vzajemnosti in ing. Stefan starosti hrvaških in slovenskih inženirjev pri zagrebškem magistratu službujočemu Slovincu ing. Tamšiču. Po obedu skupni izlet na avtomobilih v zagrebško okolico. Od večerje v hotelu Royal, kjer ni istotako nedostajalo navdušenih govorov v spodbudo skupnega slovenskohrvaškega tehničnega dela, so spremili hrvaški inženirji korporativno svoje slovenske kolege na južni kolodvor. Ob 10. uri 40 min. zvečer je med navdušenimi živiočki odpiral vlak s slov. gostmi zopet proti Ljubljani. Slovenski inženirji so odnesli s poseta hrvaških stanovskih kolegov v Zagrebu sledeče vtiske: S samozavestjo in krepkoorganizacijo edino je mogoče dvigniti inženirski stan na ono mesto in do onega ugleda, ki mu brezdvomno sodi z ozirom na njegovo ekonomsko-tehnično znanstveno naobrazbo. Ne radi sebe samega, ampak radi celokupnega napredka človeške družbe je sveta dolžnost inženirja, da ne ostaja zaprt v svoji risalnici in sklonjen nad svojimi prašnimi knjigami v svoji mrtvipisarni, ampak da se zave svojega znanja in sio svoji predvsem vajatanaših avtonomnih uprav! Ni edina njegova naloga, da samo definira tajne zakone večne prirode in v nji pojavljajoče se sile ter da pokorava poslednje človeštvu v prid in blagostanje. V tem definiranju in iskanju pozablja, da je i sam človek. Toda baš tega se mora živo zavdati. Dela, ki jih ustvarja, morajo biti živa, polna krvi in mesa, ako naj ustvarjajo novo življenje in blagostanje človeške družbe. Zato pa ne sme trpeti, da pišejo zakone njegovemu delu ljudje, ki ga niti oddalec ne poznajo, ampak on sam! Edino na ta način je mogoče, da zlezemo iz birokratskih šablon in preobrazimo oblike dosežane neekonomične ekonomije. Pot to nam pokazali hrvaški inženirji in vzor nam je njihovo stolno mesto Zagreb!

Pokojni profesor Celestina je zapustil v svoji oporoki Učiteljskemu konviktu 50 K. Slava njegovemu spominu!

Zaradi žene in otrok se obesil Včeraj jutraj se je obesil posestnik Valentin Jeromen iz Male vasi pri Ježici na podstrešju sosedove hiše. Kot vzrok samomora se navaja njegova žena, ki je velika pijanka, in njegovi otroci, ki so neprenehoma delali proti očetu in to večkrat tudi z brutalno silo. Ko so Jeromena dobili, je bil še topel, vendar ga je prijazna smrt že rešila iz te žalostne doline solz in ga osvobodila njegovih lastnih ljudi.

Umetniška razstava. Ker raste zanimanje za letošnjo slovensko umetniško razstavo od dne do dne, podaljša se rok zatvoritve za teden dni. Naknadno je še došlo večje število umetnin, od katerih bodo občinstvo gotovo zanimale slike F. Vesela, velik Vavpotičev portret dečka na konju in posebno še cela vrsta novih Smrekarjevih karikatur predstavitev našega literarnega, glasbenega in političnega sveta. Želeli pa bi bilo, da se zanimanje občinstva ne omeji le na poset, marveč da tudi z nakupovanjem umetnin dokaže svojo resno voljo, da hoče tudi svojestransko prispeti k razvoju slovenske umetnosti. Ne le, da se od zasebnih interesov doslej ni ničesar kupilo, tudi javne korporacije niso še izpolnile svoje kulturne dolžnosti napram slovenskim umetnikom, kar je zlasti v očiglednem dejstvu, da se bliža ena najinteresantnejših in najboljšejsih slovenskih umetniških razstav svojemu zaključku — le obžalovanja vredno. Upamo, da vsaj v zadnji uri store oblasti svojo kulturno dolžnost. Želeli pa bi bilo, da se tudi naši veliki denarni zavodi vže enkrat izkažejo mecene, sledeč vzgledu enakih velikih denarnih zavodov drugod.

Sokolski zlet 1. 1913. Seja stanovanjskega obseka vrši se v ponedeljek 4. t. m. ob pol 9. zvečer v zvezni sobi Narodnega doma. Bratje člani se prosijo, da se seje zanesljivo udeležijo.

Vinsko trgatev priredi jutri skupina poštnih in brzojavnih uradnikov »pri Perlesu«.

Vspored zabaven. Kinetograf »Ideal«. Spored za soboto 2., nedeljo 3. in ponedeljek 4. novembra 1912: 1. Atene. (Potovalna slika.) 2. Dijaški bumel. (Velekomično.) 3. Stud pred grehom. (Zanimiva italijanska drama.) 4. Pavlina je muhasta. (Amerikanska veseloigra.) 5. K baltanski vojni, III. serija. 1. Demonstracije za vojno v Carigradu. 2. Odhod čet iz Carigrada. 3. Odhod čet iz Sofije. 4. Turki v boju pred Tuzijem. 5. 6000 turških in albanskih ujetnikov v Podgorici. 6. Dovažanje živil za črnogorsko taborišče. 7. Ujetniki. 8. Črnogorci naskočijo Tuzi. 6. Ženitev po pameti. (Krasna veseloigra v dveh dejanjih. Samo zvečer. 7. Maks in njegov tekmeč. (Velekomična učinkovitost z Maks Linderjem.)

Trst.

Iz Žavelj. Predvčerajšnjim (sreda) zjutraj so našli ležati v krvi na tleh v bližini Žavelj 46letnega krojača M. Miklavca. Poeg nekje je ležal 3 kg težak okrvavljen kamen. Iz tega se sklepa da je bil Miklavac s kamnom napaden. Na lice mesta došli zdravnik je konstatiral da Miklavac ni mrtev, pač pa smrtno nevarno ranjen. Odpeljali so ga v mestno bolnišnico. Sodniška komisija od nlega ni mogla ničesar dognati, ker se bojuje s smrtjo. Ker se sumi, da ga je umoril njegov lastni sin Pavel, je bil ta aretiran.

Smrtna nezgoda. V sredo okolo 6. ure zvečer se je dogodila v ulici Ginlia smrtna nesreča. Po cesti je privozil avtomobil ljudske smetišnice. Usluženec iste Ivan Tedesco, stanujoč v ulici del Toro, ki se je nahajal stoječ na avtomobilu, je spodsnil ter padel tako nesrečno da je šel čezen težki avtomobil. Umrl je med potjo, ko so ga rešali v mestno bolnišnico.

Avstrija in balkanska vojna. Politično društvo »Edinost« v Trstu sklicuje za nedeljo, 3. novembra javen shod z dnevnim redom: »Avstrija in balkanska vojna«.

Cesto treba popraviti. Cesta, ki vodi proti Škednju, po kateri teče tramvajska proga, je tako slaba, da bi bil res že skrajni čas, da bi se jo popravilo. Kadar je deževno vreme, po tej cesti skoraj ni mogoče hoditi, brez da bi človek ne bil umazan do kolen od cestnega blata. Nekaj peska bi se moralo navoziti na njo in bi bilo boljše. Zato bi moral skrbeti občinski svet.

Iz Opčin pri Trstu. Pri zaprti sobi so imeli preteklo nedeljo pri nas socialni demokratje posvetovanje glede ustanovitve politične organizacije. Bilo jih je samo en par. Pri nas na Opčinah niso šla za radečkarje. Razvidno pa je iz tega, kako se socialni demokratje trudijo, da bi dobili pod svojo oblast tržaško okolico. Saj hočejo povsod, v vsaki vasi imeti politično organizacijo. Se pač pripravljajo na prihodnje volitve. Do danes so vselej pogoreli, tako bodo tudi zanepri. Ljudstvo se je njihovih fraz že naveličalo. Na shodih se hvalisajo in kriče, kadar pa je treba za ljudstvo kaj koristnega napraviti, takrat se pa prav ničesar ne sliši o njih. Sicer pa so socialno-demokratski poslanci vedno bili proti slovenskim šolam. To ljudstvo zna, zato je škoda za trud, ki ga imajo z ustanavljanjem političnih organizacij. Na Opčinah ne bo nič, sodrugi, drugje pa ravno toliko.

»Narodna delavska organizacija« v Trstu sklicuje za nedeljo dne 17. novembra 1912 ob polu 10. uri dopoldne redni občni zbor v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Tajniško poročilo. 3. Blagajniško poročilo. 4. Poročilo strokovnega tajništva. 5. Poročilo pregledovalcev računov in razsodišča. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti. — Eventualni predlogi članov morajo biti predloženi centralnemu odboru vsaj osem dni pred občnim zborom. — Centralni odbor »Nar. del. organizacije« v Trstu. »Zveza jugoslovanskih železničarjev« v Trstu priredi v nedejo 3. novembra plesni venček v društvenih prostorih v ulici sv. Frančiška št. 2. Začetek ob 4. popoldne.

Vojna.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

NOVE BOLGARSKE ZMAGE.

Sofija, 1. novembra. Turške čete se še vedno v največjem neredu pomikajo proti Čortu in Citaldži. Centrum in levo krilo sta sploh

popolnoma razpršena. Turki imajo na begu kolosalne izgube. Bolgari so zavzeli zopet precejšnje število topov in vojnihi trofeje. Bolgari upajo tekem enega tedna dospeti pred Carigrad in v mestu samem diktirati poraženi Turčiji mir.

Sofija, 1. novembra. Dosedaj še vedno niso znane podrobnosti velike bitke pri Lile Burgasu. Izgube so na obeh straneh veiksanske, vendar pa so turške še enkrat večje kot bolgarske.

BOJ PRI DIMOTIKI.

Sofija, 1. novembra. Med turškim levim in bolgarskim desnim krilom je prišlo danes pri Dimotiki do krvavega boja, v katerem so bili Turki popolnoma poraženi. Turška posadka se je z velikanskimi izgubami umaknila iz mesta in ga prepustila Bolgarom. Zveza med Drinopoljem in Carigradom je sedaj definitivno popolnoma pretrgana.

BITKA PRI ČATALDŽI.

Sofija, 1. novembra. Turki so na begu skušali pri Čataldži ojačiti svojo armado, kar so jim pa Bolgari popolnoma preprečili. Turške čete, ki so došle Turkom na pomoč, so doble nalog, da se združijo s turško armado južno od Lile Burgasa. Toda Bolgari so se jim postavili nenadoma pri Čortu nasproti. Vnela se je krvava bitka, v kateri so bili Turki popolnoma poraženi in so se morali umakniti nazaj.

PROTI CARIGRADU.

Sofija, 1. novembra. Bolgari prodirajo z največjo naglico proti Carigradu. Tu splošno prevladuje mnenje, da bodo stali pred vratmi Carigrada že začetkom prihodnjega tedna. Turška armada je nezmožna vspesno ovratiti Bolgare na nadaljnem pohodu.

SLAVLJE V STARI ZAGORI.

Sofija, 1. novembra. Danes se je vršila v stolni cerkvi v Stari Zagori povodom slajne bolgarske zmage pri Lile Burgasu, slovesna služba božja.

KDAJ BO KONČANA VOJNA?

Sofija, 1. novembra. Eden izmed tujakšnih poslaničkov trozveze se je izjavil nasproti žurnalstvom, da bo vojna končana že prihodnji teden. Bolgari bodo naravnost v Carigradu diktirali Turkom mir.

PRED REVOLUCIJO V CARIGRADU.

Carigrad, 1. novembra. Poslaniki evropskih držav so imeli danes daljšo konferenco, na kateri so razpravljali o nastali situaciji in predstoječih revoluciji v Carigradu. Poslaniki so se telegrafično obrnili na vevlasti, naj v varstvo tujeve odpošlejo pred Carigrad svoja bojna ladje. Poslaniki so sklenili, da bodo takoj kakor hitro izbruhne v Carigradu revolucija, zahtevali od Turčije, da spusti evropske bojne ladje skozi Dardanele. Revolucionarno gibanje v Carigradu je že v polnem teku. Včeraj se je vršilo veliko število shodov, na katerih so Turki hujskali zoper tujece in sklenili, da bodo z masahom kristjanov pričeli takoj, kakor hitro pride še kako poročilo v turškem porazu.

GRŠKA TORPEDOVKA UNIČILA TURŠKO KRIŽARKO.

Atene, 1. novembra. Grška torpedovka št. 12 je danes udrla v pristanišče Solun in izstrelila šest torpedov na turško križarko, ki je ležala v pristanišču. Turška križarka se je potopila z vso posadko, nakar je grška torpedovka zopet zgnila na odprto morje.

GRKI ZASEDLI OTOK SAMOTRAKI.

Atene, 1. novembra. Grki so danes zasedli otok Samotraki.

TURŠKO BARBARSTVO.

Sofija, 1. novembra. Dve turški bojni ladiji sta danes streljali na pomorski svetilnik, ki leži med Burgasom in Varno. Svetilnik je nevarno poškodovan. Bolgarska vlada namerava proti temu novemu barbarskemu početju energično protestirati.

GRŠKA ZMAGA.

Atene, 1. novembra. Grška armada je danes brez vsakega boja zavzela vas Anoghi pri Pentepigidiji.

SRBSKA VOJSKA.

Belgrad, 1. novembra. Srbska armada, ki je včeraj zasedla Prilep prodira sedaj proti Teovu.

Belgrad, 1. novembra. Srbi so danes zasedli brez vsakega boja Teovo.

ITALIJANI IN TURKI.

Pariz, 1. novembra. Listi poročajo, da Italijani onih otokov, katere so vzeli Turkom za časa italijansko-turške vojne ne mislijo sedaj dati iz rok.

SASANOV IN STATUS QUO.

Petrograd, 1. novembra. Ruski zunanji minister Sasanov je v razgovoru z žurnalisti izjavil, da radi slajnih bolgarskih in srbskih zmag na Balkanu sedaj sploh ni niti misliti na status quo na Balkanu.

SULTANOVA SABLJA IN PISMO.

Turin, 1. novembra. »Stampa« prinaša poročilo o zanimivem dogodku za časa bitke pri Kirk-Kilisi. Pred bitko je sultan poveljniku Muktar paši poslal dragoceno zlato sabljo in sledeče pismo: »Ljubi paša! Pošiljam ti to sabljo, ki naj te spremlja na vseh zmagovitih potih. Upam, da boš s to sabljo udrl skozi Plovdiv naravnost proti Sofiji«. V strašni bitki, v kateri so bili na to Turki popolnoma poraženi, so Bolgari med drugim plenom dobili tudi to zlato sabljo in pismo. Oboje se nahaja sedaj v rokah carja Ferdinanda.

Odgovorni urednik Rađivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Galanterist

dobra moč za oddelek na debelo, se sprejme takoj, eventualno pozneje.

Ponudbe sprejema do 8. novembra t. l. veletrgovina A. Adamič, Kranj.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesionirani optik in strokovnjak svoj optični zavod.

Dalnogleda, toplotmere, in zrakovere vseh vrst. Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu. Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Med bralce tega časopisa

razdelimo 3000 parov

izvrstnih, zelo elegantnih usnjevih čevljev na vrvice iz najboljšega, trpežnega usnja, po sliki, zato, da spoznajo našo trdnost.

Le zaslužek na delu K 13-75 za 3 pare čevljev se plača. Čevlji veljajo sicer 42 kron.

Pošljemo vsacemu po izbori in v polno zadovoljnost 3 pare moških ali ženskih čevljev, vsako zahtevano številko. Zamenja dovoljena, zato nič rizika. Pošilja se proti povzetju ali denar naprej. Razpošilja Prva krščanska izvozna trdnika čevljev

FRANC HUMANN, DUNAJ, II., Alostgasse št. 3/10. F.

Se le iz Vaš ga priporočila bode mo imeli korist.

Lasne kite

po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lasne in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K. — Lasne podlage in mrežice vse vrste. — Lasulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli, Ljubljana

Pod Trančo 1 (zraven čevljarskega mostu) izdelovalnica za vsa lasna dela.

Gramofoni - automati !!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

GRAMOFON-AUTOMAT za gostilničarje z vmeskom po 10 ali 6 vin. z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo . . . K 30-

Za vsak gramofon pismeno jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger
Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam špecično samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledite si mojo zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstne kolesje v zalogi.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Mednarodno spedijsko podjetje

R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1878.

Telefon št. 60.

Podjetje za prevoznino c. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicija in skladišča. — Ekspresni promet ovojev. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstr. Lloydja. — Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor. 257

20% do 30%

znižane cene radi preogromne zaloge oblek, raglanov in zimskih suknj za gospode in dečke, najmodernejših damskih kostumov, plaščev, paletotev, bluz in kril.

V damski konfekciji vedno velika izbira. Postrežba točna. Cene nizke.

„Angleško skladišče oblek“

O Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

== Moderne krasne bluze ==

iz svile, gaza, čipk, etamina, volne in barheta, vrhnja in spodnja krila, pletene jope, vse v najvecji izbiri po zelo ugodnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

Kongresni trg št. 10

dobavlja najcenejše: špecijsko blago; jedilno in živanso sol; petrol ej (tudi v originalnih pločevinastih posodah); obdačen in neobdačen bencin za motorje in avtomobile; gasolin, cigroin za razsetljavo; gorilno olje za Diesel-motorje; vseh vrst strojno olje; parafin itd. itd.

Vse mineralne vode in studenčne produkte vedno sveže v zalogi.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Ob nedeljah se dobivajo veni v isti hiši v I. nadstr.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

:: **Cene brez konkurence.** ::

FR. IGLIČ Ljubljana, Mestni trg št. 11.-12.

Ustanovljeno leta 1900.

Odklikovana:

Pariz 1905 K.

Londra 1905.

Kavarna Leon
Celo noč odprto
Celo noč odprto
Stari trg št. 30.

Ustanovljena leta 1831.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu.

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg - Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopih, polištvu in blagu, tatinski vrom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1911. se je zavarovalo 21.289 oseb za kapital na 170 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 1063 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 417 milijonov kron. 362

Sobe v hotelu zaradi centralne kurjave ob vsaki uri pozimi tople.

Prenovljena najelegantnejša

kavarna

z vsemi sredstvi.

Izborna kava.

V vseh prostorih centralna kurjava!

Grand hotel Union v Ljubljani

Najuljudnejša postrežba!

Ravnatelj: **Friderik Mayer.**

Prenovljena najelegantnejša **restavracija.**

Plzensko pivo „Prazdroj“ in marčno pivo vedno sveže.

Pristna vina.

Izborna kuhinja.